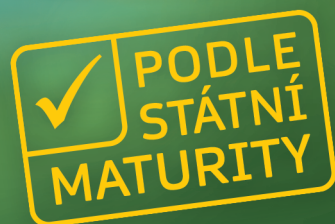

PRO STŘEDNÍ ŠKOLY

Nová

CVIČENÍ Z ČESKÉHO JAZYKA V KOSTCE

Michaela Mrázová

FRAGMENT

Nová cvičení z českého jazyka v kostce pro SŠ

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.fragment.cz
www.albatrosmedia.cz

Michaela Mrázová

Nová cvičení z českého jazyka v kostce pro SŠ – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2019

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA a.s.**

Nová

CVIČENÍ Z ČESKÉHO JAZYKA V KOSTCE

pro SŠ

Michaela Mrázová

FRAGMENT

Copyright © Albatros Media a. s., 2019
Text © Michaela Mrázová, 2019
Cover photo © Diego Cervo / Shutterstock.com

ISBN tištěné verze 978-80-253-4315-9
ISBN e-knihy 978-80-253-4390-6 (1. zveřejnění, 2019)

OBSAH

ÚVOD	4	Přídavná jména	53
OBECNÉ VÝKLADY O JAZYCE	5	Zájmena	55
Funkce jazyka	5	Číslovky	56
Jazykověda a její disciplíny	5	Slovesa	58
Klasifikace jazyků	6	Příslovce	64
Diferenciace češtiny	7	Předložky	64
Jazyková kultura	7	Spojky	65
		Částice	65
		Citoslovce	66
VÝVOJ ČESKÉHO JAZYKA			
VE VZTAHU K VÝVOJI SPOLEČNOSTI	8		
		SKLADBA (SYNTAX)	68
ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA		Věta a výpověď	68
(FONETIKA A FONOLOGIE)	11	Větné členy	69
		Přísudek	70
GRAFICKÁ STRÁNKA JAZYKA	15	Podmět	72
Vyjmenovaná slova	15	Předmět	72
Psaní u, ú, ů	19	Přívlastek	73
Psaní ě	19	Doplňek	75
Skupiny souhlásek	20	Příslowečné určení	75
Psaní předpon s(e)-, z(e)- a předložek s (se), z (ze)	21	Větný rozbor	76
Psaní velkých písmen	22	Věta záporná	77
Psaní přejatých slov	25	Nepravidelnosti větné stavby	77
Psaní i/y v koncovkách jmen	26	Aktuální členění výpovědi	79
Shoda přísudku s podmětem	27	Souvětí	79
Interpunkce	29	Textová syntax	82
Souhrnná cvičení – různé pravopisné jevy	32		
		NAUKA O STYLU (STYLISTIKA)	85
NAUKA O SLOVNÍ ZÁSOBĚ (LEXIKOLOGIE)	34	Individuální styl	86
Slovní zásoba a její jednotky	34	Slohové rozvrstvení jazykových prostředků	88
Významové vztahy	35	Funkční styly	89
Jednoznačnost a mnohoznačnost	35	Stylistický a jazykový rozbor textu	98
Významové změny slov	37	Charakteristika textu – souhrnné cvičení	105
Vrstvy slovní zásoby	37		
Obohacování a změny slovní zásoby	39	NEJČASTĚJŠÍ SLOHOVÉ ÚTVARY	109
Přejímání slov z cizích jazyků	39	Prostěsdělovací styl	115
Frazeologie	40	Publicistický styl	117
		Odborný styl	123
TVOŘENÍ SLOV (SLOVOTVORBA)	44	Administrativní styl	126
Odvozování (derivace)	45	Řečnický styl	128
Skládání (kompozice)	47	Umělecký styl	129
Zkracování (abreviace)	48	Kritéria hodnocení slohových prací	137
Stavba slova	48		
		ŘEŠENÍ	139
TVAROSLOVÍ (MORFOLOGIE)	50	POUŽITÁ LITERATURA	188
Podstatná jména	51	INTERNETOVÉ A JINÉ ZDROJE	189

ÚVOD

Publikace **Nová cvičení z českého jazyka v kostce pro SŠ** je určena nejen studentům středních škol, ale všem, kteří chtějí procvičit své stávající znalosti a dovednosti, nebo je rozšířit a zdokonalit. Obsahově navazuje na publikaci **Nový český jazyk v kostce pro SŠ**, se kterou je propojena vzájemnými odkazy na příslušné kapitoly.

Obsah i forma cvičení vychází z Rámcových vzdělávacích programů a zároveň z požadavků společné (státní) části maturitní zkoušky z českého jazyka a literatury. Cvičení jsou tematicky rozdělena do kapitol podle jednotlivých jazykovědných disciplín, značný prostor je věnován také stylistické a slohové oblasti českého jazyka, ať už z pohledu vlastní tvorby textů různých stylů, nebo jejich analýzy.

Přehledný klíč k řešení úkolů obsahuje kromě správných odpovědí také odůvodnění a vysvětlení složitějších jazykových jevů. Publikaci je tak možné využívat během výuky, při průběžné domácí přípravě, k souhrnnému procvičování před maturitní zkouškou či samostatné přípravě na přijímací zkoušky na vysoké školy humanitního zaměření.

Poznámky:

str.
12

odkaz na další cvičení ve cvičebnici

Ii
Yy

str.
12

odkaz na teorii v učebnici

OBECNÉ VÝKLADY O JAZYCE

Funkce jazyka

1. O jaké funkce jazyka jde v následujících příkladech? Která z nich je základní funkcí jazyka?

- a) člověk je schopen předávat obsah svých myšlenek
- b) jazyk je prostředkem k vytváření literatury
- c) člověk dokáže vyjádřit svoje pocity
- d) jazyk je znakem určitého společenství lidí
- e) jazyk slouží jako prostředek manipulace
- f) vydávání příkazů a povelů pomocí jazyka
- g) předávání informací mezi lidmi

2. Které z následujících charakteristik jsou typické pro mluvený a které pro psaný projev?

promyšlený – vývojově starší – užití spisovné češtiny – v čase pomíjivý – bezprostřední – využívá neverbální komunikaci – realizován v ploše – jednodušší jazyková forma – situačně zakotvený

Jazykověda a její disciplíny

3. K následujícím příkladům přiřadte lingvistickou disciplínu, která se daným jevem zabývá:

- a) *Jan Železný byl český atlet, který stále drží světový rekord v hodu oštěpem.* – VH, který VV přívlastková
- b) *Kolik třešní, tolik višní.* = rčení
- c) *Bobača* – označení pro strašidlo nebo jiné zjevení působící strach používané na východní Moravě.
- d) Spisovná výslovnost přejatých slov s předponou *dis-* je pouze se [s], nikoli se [z].
- e) Původ slova *pistole* se u nás tradičně odvozuje od slova *píšťala*, což bylo označení historických střelných zbraní, které proniklo do ciziny a zpět do Čech se vrátilo v pozměněném tvaru.
- f) *Bomba* – slovo označující trhavinu, obecně výbušnou látku, v přeneseném významu také nečekanou, překvapující zprávu nebo událost.
- g) Ř = souhláska, znělá, úžinová, zubodásňová
- h) Správné tvary slova *idea* v 7. pádě jsou *ideou* i *idejí*.
- i) Prkno = slangový výraz pro snowboard
- j) Slovníky frekvenční uvádějí frekvenci užívání slov v různých typech textů.

Klasifikace jazyků

4. Přiřadte jazyky k následujícím klasifikačním kritériím:

angličtina, esperanto, latina, italština, čínština, slovenština, staroslověnština, hebrejština, řečtina, maďarština

- živé jazyky
- mrtvé jazyky
- umělé jazyky
- národní jazyky
- indoevropské jazyky
- světové jazyky

5. Přiřadte jazyky ke správné jazykové skupině:

norština, francouzština, ukrajinština, irština, dánština, rumunština, řečtina, angličtina, slovenština, islandština, španělština, hindština, perština, ruština, litevština

germánské	slovanské	románské	keltské	iránské	indické	baltské	izolované

6. Rozdělte slovanské jazyky do podskupin:

a) západní, b) východní, c) jižní

slovenština, ruština, bulharština, ukrajinština, čeština, srbština, makedonština, lužická srbština, staroslověnština, chorvatština, běloruština

7. Nejstarším dochovaným spisovným slovanským jazykem je:

- praslovanština
- pračeština
- staroslověnština
- staročeština

8. Vyberte správné tvrzení: Čeština je...

- jazyk indoevropský, přirozený, světový, mateřský, flexivní, diferenciovaný
- jazyk západoslovanský, národní, přirozený, flexivní, živý, úřední
- jazyk slovanský, mateřský, introflexivní, živý, přirozený, spisovný
- jazyk západoslovanský, umělý, živý, národní, mateřský

Diferenciace češtiny

9. Spisovná čeština:

- a) vznikla stíráním rozdílů mezi regionálními nářečími
- b) vznikla ze staroslovenštiny
- c) vznikla na základě češtiny středověké
- d) vznikla na základě středočeského nářečí

10. Co nepatří do spisovného jazyka?

knížní výrazy – argot – dialekty – archaismy – odborné termíny – profesní mluva – slang

11. Hovorová čeština je:

- a) nespisovný útvar češtiny
- b) mluvená varianta spisovné češtiny
- c) psaná spisovná čeština neformálního charakteru
- d) nespisovná čeština v neoficiálních situacích

12. V následujících větách vyhledejte příklady a) profesní mluvy, b) slangu, c) argotu:

Pastrňák se dokázal i s pukem na hokejce bravurně vyhnout hned dvěma ruským obráncům a naprosto neomylně zasáhl kasu do pravého horního rohu nad lapačkou brankáře.

Když mě pak dotáhli na fízlárnu, našli u mě ty prachy za perník, který jsem nestih schovat, než na mě zavolali chlupatý. A tak jsem další den skončil v lochu.

Včera jsem se ten děják šrotil až do půlnoci a stejně to vypadá, že nakonec dostanu kuli.

Dneska ráno přivezli další případ slepáku, to už je třetí pacoš se stejnou diagnózou za dva dny.

Jazyková kultura

13. Kodifikace je:

- a) věda zabývající se studiem kodexů
- b) odborné zachycení a uzákonění normy spisovného jazyka v příslušné příručce
- c) soubor zákonitostí v jazyce, kterými se řídí řeč
- d) slovníkové heslo

14. Purismus je:

- a) snaha o očistu jazyka od cizích prvků
- b) snaha o očistu jazyka od nespisovných výrazů
- c) snaha o očistu psaného jazyka od hovorových výrazů
- d) snaha o čistotu jazyka odstraněním neologismů

15. Za jazykově správný je označován jev, který se opírá o tato kritéria:

- a) noremnost, funkčnost, frekvence užívání
- b) systémovost, frekvence užívání, užívání v mluvených i psaných projevech
- c) noremnost, funkčnost, systémovost
- d) funkčnost, systémovost, frekvence užívání v každodenní komunikaci

VÝVOJ ČESKÉHO JAZYKA VE VZTAHU K VÝVOJI SPOLEČNOSTI

1. Doplňte text:

Staroslověnština byl první slovanský 1)..... jazyk vytvořený bratry 2)..... a , které pozval kníže Rastislav, aby pomocí srozumitelnějšího jazyka šířili křesťanství na 3)..... . Staroslověnština vznikla na základě 4)..... dialektu. První písmo, kterým se staroslověnština zapisovala, byla 5)..... , z níž se vyvinula zjednodušená 6)..... a z ní posléze 7)..... , dodnes používaná např. v Rusku. Staroslověnština vznikla v 8)..... století, nejstarší dochované písemné památky pochází až z 9)..... století. Narodil od češtiny, která se řadí mezi jazyky 10)..... slovanské, je staroslověnština jazykem 11)..... slovanským. V 11. století se jazykem literárních děl na našem území stává 12)..... . Ojedinělá česká slova v cizojazyčných textech jsou 13)..... , česky psané poznámky nebo překlady cizích slov se nazývají 14)..... . První souvislá česká věta je zapsána v zakládací listině 15)..... kapituly 16)..... pravopisem. Od konce 13. stol. začaly vznikat texty v 17)..... , např. duchovní písně 18)..... .

2. K jakým změnám ve vývoji češtiny a pravopisu došlo v následujících příkladech (v 9.–13. století)?

- a) dobrbjb > dobrý
- b) mešo > maso
- c) moře > moře
- d) dobraja > dobrá
- e) cas > czas

3. Doplňte text:

Ve 1)..... stol. se čeština vyvíjela díky společenskému vývoji, zejména za vlády panovníka 2)..... . V 15. stol. češtinu ovlivnila 3)..... revoluce. Kazatel a náboženský reformátor 4)..... provedl také reformu pravopisu a zavedl 5)..... pravopis.

4. K jakým změnám ve vývoji češtiny a pravopisu došlo v následujících příkladech (ve 14.–15. století)?

- a) múka > mouka
- b) miera > míra
- c) muoj > můj
- d) mužů > muži
- e) loviech > lovil jsem
- f) dvěma bratroma > dvěma bratry
- g) rzecz > řeč (původně tečky místo háčků)

5. Doplňte text:

K rozvoji humanistické češtiny přispěl vynález 1)..... První tištěnou knihou na našem území byla 2)..... Za vzor spisovné češtiny byl považován text 3)..... Jan Blahoslav napsal 4)..... Vícejazyčné slovníky vydával 5)..... Autorem latinsko-českého slovníku, který shořel ještě před dokončením, byl 6)..... Jazykem, který ovlivnil humanistickou češtinu, byla především 7)..... Pravopis, který se v tomto období používal, se nazýval 8).....

6. Přepište následující příklady z bratrského pravopisu do současné podoby:

- a) prvnj
- b) mág
- c) owce
- d) tainost
- e) bratr y sestra
- f) geptiþka
- g) vstrnula
- h) cybule

7. Doplňte text:

V období baroka byla čeština pod velkým vlivem 1)..... (jazyk). Úředním jazykem se stala 2)..... Snahy o očištění jazyka od cizích vlivů se označují jako 3)..... Mezi jazykovědce tohoto období patří např. 4)....., autor Čechořečnosti. Jedním z nejvýznamnějších autorů barokní literatury byl 5)....., jehož dílo 6)..... však kvůli cenzuře mohlo vyjít až na počátku národního obrození.

8. Čeština v období národního obrození – spojte:

1) zrušení nevolnictví	A) Josef Dobrovský
2) jeden ze znaků národa	B) vzdalování psané a mluvené podoby češtiny
3) první profesor češtiny na univerzitě	C) Josef Jungmann
4) kodifikace a umělé obohacování češtiny	D) František Martin Pelcl
5) autor Zevrubné mluvnice češtiny	E) jeden z předpokladů národního obrození
6) ustálení normy spisovné češtiny	F) český jazyk – jazykové vlastenectví
7) autor Česko-německého slovníku	G) rozvoj umělecké literatury

9. Josef Dobrovský zavedl:

- a) rozlišování životnosti v mužském rodě
- b) kategorii vidu u sloves
- c) skloňování jmen podle vzorů
- d) duálové číslo

10. Slovní zásoba češtiny byla obohacována:

- a) přejímáním slov z jiných slovanských jazyků a z lidové řeči
- b) tvořením nových slov a přejímáním z němčiny
- c) přejímáním slov z germánských jazyků a ze staročeských textů
- d) tvořením nových slov a přejímáním zejména z románských jazyků

11. Analogická úprava pravopisu zahrnovala:

- a) psaní pouze měkkého *i* po *z* a *s*
- b) psaní pouze měkkého *i* po *c*
- c) psaní *i* nebo *y* po *s* a *z* podle vyjmenovaných slov
- d) psaní pouze měkkého *i* v přejatých slovech

12. Skladná úprava pravopisu zahrnovala:

- a) nahrazení písmena *w* písmenem *v*
- b) psaní *ej* místo *ey*
- c) nahrazení písmene β písmenem *s*
- d) nahrazení diftongu *ou* diftongem *ua*

13. Určete druh pravopisu a větu přepište do současné češtiny:

Yezero hladké v křowjch stinných zwučelo temně tagný bol.

ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA (FONETIKA A FONOLOGIE)

1. Fonetika je jazyková disciplína, která se zabývá:

- a) zvukovou stránkou jazyka
- b) stavbou české věty
- c) původem jazyka
- d) významem slov

2. Fonologie zkoumá:

- a) zvuky lidské řeči z hlediska jejich dorozumívací funkce
- b) vady řeči
- c) důvody vzniku řeči
- d) vznik hlásek

3. Spojte:

1) fonetika	A) zkoumá řečové vady a jejich nápravu
2) fonologie	B) nauka o spisovné výslovnosti
3) ortoepie	C) nauka o hláskách a jejich tvoření
4) ortofonie	D) nauka o fonémech
5) logopedie	E) nauka o správné výslovnosti hlásek

4. Hlasivky jsou uloženy v:

- a) ústech
- b) plicích
- c) hrtanu
- d) průduškách

5. Vyberte správné tvrzení:

- a) střední ucho tvoří kladívko, kleštičky a třmínek
- b) vnitřní ucho tvoří slimák
- c) vnější ucho tvoří boltec a zvukovod
- d) ucho se dělí na vnější a vnitřní

6. Co nepatří mezi artikulační orgány?

rtý – zuby – hlasivky – průdušky – nosní dutina – jazyk – horní čelist

7. Nejmenší zvuková jednotka lidské řeči je:

- a) slabika
- b) hláska
- c) vokál
- d) morfém

8. Hlávka schopná rozlišit význam slov nebo slovních tvarů je:

- a) konsonant
- b) morfém
- c) foném
- d) fón

9. Slovo „němý“ obsahuje hlávky:

- a) ň e m í
- b) n ě m í
- c) ň e m ý
- d) n j e m í

10. Které hlávky v následujících slovech jsou fonémy? Dokažte na příkladech:

POSTEL – KRÁSA – VLAK – MÁK

11. Přepište fonetickou transkripci:

důležitá zpráva, hradní stráž, povědomý muž, dětský pláč, kůl v plotě, výluka tramvaje, sběr bylin, shořet, vědomý, sníh, díky

12. Vypište české vokály – kolik vokálů má čeština?**13. Kolik grafémů odpovídá českým vokálům?****14. Ve kterých z následujících slov se vyskytují dvojhávky (diftongy)? Které jsou původní české?**

koule – kroužek – náušnice – pneumatika – neurvalý – naolejovaný – soutok – muzeum – nauka – sauna – touha – modrooký

15. Nakreslete a popište vokalický trojúhelník:**16. Souhlávky jsou:**

- a) tóny
- b) šumy
- c) vokály
- d) diftongy

17. Souhlávky se podle způsobu tvoření (artikulace) dělí na:

- a) závěrové, úžinové, hrtanové
- b) závěrové, polozávěrové, úžinové
- c) úžinové, závěrové, retozubné
- d) obouretné, zubodásňové, úžinové

18. V češtině neexistují souhlásky:

- a) obouretné
- b) zubodásňové
- c) retodásňové
- d) zadopatrové

19. Pouze znělé souhlásky jsou:

- a) d, t, š, ch
- b) m, n, c, h
- c) b, v, z, ž
- d) č, j, s, b

20. Vytvořte z následujících souhlásek znělostní páry. Které souhlásky jsou nepárové?

b, v, d, z, l, h, ž, r, g
s, k, m, t, p, f, š, j, ch

21. Která slova končí na otevřenou/zavřenou slabiku?

herečka, zpěvák, modelka, moderátor, hokejista, zástupce, král, letuška, soudce

22. Ráz je:

- a) hláska předcházející samohlásku na počátku slabiky
- b) hláska předcházející souhlásku na počátku slabiky
- c) je samostatný foném tvořící předěl
- d) samohláska na konci slova

23. Hlavní slovní přízvuk v češtině je:

- a) stálý na poslední slabice slova
- b) pohyblivý podle délky slova
- c) stálý na první slabice slova
- d) stálý na druhé slabice slova

24. Co je intonace?

25. Co je kadence?

26. Která kadence bude v následujících větách?

- a) Kde jsi včera byl a s kým?
- b) To se nikdo nedoví.
- c) Čí je to auto před domem?
- d) Máme nového souseda.
- e) Martin mi poslal e-mail?
- f) Martin mi poslal e-mail.
- g) Pošli mi ten slibovaný e-mail!
- h) Ať už je konečně léto!

27. Určete spisovnou výslovnost samohlásek – jejich kvantitu:

_kol, rohl_k, vidíš_j, vid_m_j, p_vo, pros_m, kluc_, botn_k, v_bec, uč_m se, dol_a nahor_,
v_j_mechný př_pad, nepop_ratelný d_kaz, p_jdou dom_, v_či nám, douf_m v naš_výhru

28. Jak vyslovíte souhlásky v těchto slovech? Odůvodněte případné změny:

vůz, sníh, loď, plod, důkaz, trh, vzkaz, páv, ping pong, zkouška, shoda, zpráva, zpívat, muž, kdo

29. Ve kterých případech je nutné řádně vyslovit hlásku/obě hlásky j?

nejjistější způsob, jsem tu rád, jdeme k vám, jmenuji se Jana, kdo jste, nejjasnější král, přišli jsme včas, pojdte k nám, viděli jsme tě, nejjednodušší příklad

30. Ve kterých slovech je třeba vyslovit obě zdvojené souhlásky?

půllitr, racci, měkký, nejjistější možnost, ranní, Anna, poddaní nejjasnějšího pana krále, okenní rám, panna, vinný ocet, leccos, rozzlobený muž, kamenný most, trojjedinost Boha, nejvyšší stupeň, ulomme tu větev, v pecce, rozzářený úsměv, trojjazyčný slovník, sušší, každodenní, bezzubý, oddrolit, bezejmenný, kukaččí

31. Ve kterých případech můžeme zjednodušit výslovnost souhláskové skupiny?

dětský, lidský, dcera, babiččin, kostka, tlustší, švestka, mladší, vlašský, městský, slezští, pařížští

32. Jaká je spisovná výslovnost následujících slov?

vítězství, tkanička, jablko, řemeslník, slupka, vezme si, čtvrtek, lepší, sedm, činnost, lžička, velryba

33. Jaká je spisovná výslovnost následujících přejatých slov?

inkoust, kurs, plakát, demokracie, dyslexie, existovat, femininum, literatura, téma, tematický, citron, disharmonie, frekvenční, pluralismus, disertace, schéma, schematický, dieta, režisér, universita, filosofie, rutina, diva, viceprezident, praxe, detail

GRAFICKÁ STRÁNKA JAZYKA

Vyjmenovaná slova

Ii str.
Yy 38

Doplňte i/y, í/ý:

Vyjmenovaná slova po „b“ a slova příbuzná

1. B_strý člověk b_b_val věděl, jak dopravit b_ka do Kob_lis. Ob_vatelům nezb_valo nic jiného než odevzdat dob_tek i náb_tek. Když nab_dete pušky, nesmíte zapomenout ji nab_t. Při dob_vání hradu b_lo nutné zb_t strážce. V B_džově opět starosta odb_l svou práci. Před cestou do Přib_slavi si Zb_něk dob_l mob_lní telefon. Neb_jte se tím b_dlem! Bab_čka dbala na ob_čeje. Našli jsme b_lí s b_lými květy. Kolem b_střiny rostly vzácné b_liny.

2. Přib_ješ ten hřeb_k na pověšení zrcadla? V této kapitole se zab_váme pohybem tektonických desek. Když je lichý počet, vždycky někdo přeb_vá. Odb_jej ten míč raději „bagrem“. Odb_tá práce je vlastně zb_tečná. Dlouhý, Široký a B_strozraký nemuseli dob_t hrad, aby našli princeznu. B_lí tygři porazili Spartu na nájezdy. B_zon není zvíře typické pro české prostředí, na rozdíl od b_ka. Dřívější Dob_tčí trh se dnes jmenuje Karlovo náměstí. Mezi sb_rané léčivé b_liny patří i zlatob_l. Nezapomeň si nab_ječku na telefon.

3. Bab_lon, b_atlon, b_enále, b_cykl, b_stro, b_lingvismus, b_ografie, b_zantský, b_zon, b_rokracie, B_skajský záliv, b_laterální, b_bliografie, b_liár, b_zarní, amb_valentní, Lib_e, je to nab_lední

Vyjmenovaná slova po „f“ a slova příbuzná

1. Připravte se na test z f_ziky. F_zikální zákony fungují v celém vesmíru. F_ky jsou pro Čechy stále ještě exotické ovoce. Kup Kamile k svátku Toff_fee. Venku f_čí studený vítr. Karla přišla na party naf_ntěná jako vždy. Matematické, f_zikální a chemické tabulky budete potřebovat po celé studium. F_nové remizovali s Nory 3:3. Lukášova f_rma vyhlásila bankrot. Česká f_lharmonie koncertuje po celém světě. Státní def_cit se zvýšil o 2 %. Rychlovlaky f_čí krajinou. Jaká je def_nice inf_nitivu? Matematicko-f_zikální fakulta umožňuje stáže zahraničním studentům. Musím začít sportovat, nemám žádnou f_zičku.

2. f_zkultura, f_asko, F_lištín, raf_nerie, f_ligrán, f_liálka, f_zioterapeut, f_gurka, f_lé, f_nta, f_ží, f_flena, def_lé, f_latelie, f_ziologie, f_tobiologie, f_zická námaha, f_lmový trik, F_ladelfie, f_lantrop, f_kus, f_xace, f_alka, f_ltr, f_lozofie, f_lologie

Vyjmenovaná slova po „l“ a slova příbuzná

1. Díky médiím se provalil nesl_chaný skandál v nejvyšších pol_tických kruzích. Poslední dny školního roku pl_nuly nezvykle pomalu. L_tovali jsme, že jsme nemohli jet také do Vol_ně. Na první pohled je to jistě l_bivé umění. Z našeho výzkumu vypl_vá, že nejobl_benější pizzou Čechů je capricciosa. V plavkách a na l_žích s davem asi nesp_l_neš. Tvoje l_čení zápletky mě přimělo si knihu přečíst. L_žařský areál na L_sé hoře se otevírá v l_stopadu. Necháme si uml_t kávu v novém ml_nku. Použij na zátop sl_sované pil_ny. Čokoláda s l_skovými oříšky se na jazyku jen rozpl_vala. L_čené střevíce jsou neodmysl_telně spojené s knížetem Přemyslem.

2. Tato látka se vyskytuje jen v pl_nném skupenství. „Sl_nout“ znamená být proslulý nějakou svou vlastností. Nepl_tvejte jídlem! Pl_šových zvířátek nemá dítě nikdy dost. Stavbu zdobí vl_s s historickým rel_éfem. Štěně se l_sá ke svému páničkoví. Čaj z l_šejníku je dobrý na hlasivky. Zkoušeli jste, jak chutná pel_něk? Domácím zvířatům se v zimě dávala l_zat sůl. Bl_ská se na lepší časy. V nervozitě člověk pol_ká naprázdno. Na svatbu pozvali jen bl_zké přátele. Pes vidí, že jíme, a sl_tná. Do herbáře se dávají vyl_sované byl_ny. Takovou historku jsem ještě nesl_šel.

3. l_rika, l_noleum, Ol_mp, l_kantropie, l_nie, pol_klinika, l_mfatické uzl_ny, l_žina, l_chva, sl_nula krásou, l_cousy, L_tva, L_tomyšl, l_ceum, ol_garcha, l_lek, l_noryt, l_liput, l_ngvista, l_turgický obřad, L_bérie, l_lie, l_tera, l_nčovat, L_bye, vl_s, l_ra, l_citovat

Vyjmenovaná slova po „m“ a slova příbuzná

1. Sm_čka kolem zloděje vzácných m_ncí se stahuje, num_smatici mohou být klidní. M_šák M_ckey oslavil už 90. narozeniny. Nem_ř na mě tím prakem, Davide. Do oka mi padlo sm_tko. Zam_kejte dveře! Zm_lená neplatí. Mládě labutě nemá peří, jen chm_říčko. Měli bychom tu chalupu nejdříve pořádně vysm_čit. Přesouvali jsme se hlem_ždím tempem. To musí být nějaká m_lka. Kocour není doma a m_ši mají pré. M_val Eda se rád koupal v m_dlinkách. M_val potom vždy lepší náladu. Tento nešvar musíme vym_tit. Nedom_kavost chlopně může být závažný zdravotní problém. Na tělocviku jsme se učili vým_k. Máte nějaké nám_tky? M_slivec se zam_slel nad osudem hm_zožravců. Nachom_tli jsme se k vym_tání dábla. Zam_šlená oprava divadla byla odložena. Předplatil jsem si časopis „Svět m_slivosti“. Nezapomeň omáčku často m_chat. Přišel Adam se spásnou m_šlenkou.

2. Dům_slný rytíř don Quijote bude vždy bojovat s větrnými mlýny. Hajný M_kovec nevystupuje ve hře Hospoda na m_tince, ale ve hře Němý Bobeš. M_str Jesenius prý spolupracoval s katem Janem M_dlářem. Žádost o m_mosoudní vyrovnání byla zam_tnuta. Cesta horským průsm_kem není v zimě bezpečná. Zam_sli se a teprve potom jednej. Neom_lný z nebe nespádl. Sára je nam_šlená, m_slí si o sobě jen to nejlepší. Poslední m_stnost ještě není om_tnutá. Slovo „manželka“ vzniklo přesm_čkou ze slova „malženka“. V Litom_šli otevřeli akvárium se sum_ši. Chanel N° 5 je sm_slná vůně. Ve Vysokém M_tě se koná m_slivecký bál. Karel Sm_czek je režisérem filmu „Sněženky a machři“. Televize Prima připravuje seriál „Bláznivé sm_čce“ z prostředí České filharmonie.

3. Křesom_sl, m_kina, m_krokosmos, m_xér, m_kolog, m_stika, m_norita, m_sionář, m_lénium, m_stífkace, M_kény, m_mika, em_grant, m_steriózní, m_gréna, m_litantní, m_tologie, m_grace, infarkt m_okardu, kámen m_lník (od míle), m_s Dobré naděje

Vyjmenovaná slova po „p“ a slova příbuzná

1. Na zásah v P_šelích jsme vyslali naše nejlepší p_rotechniky Pepu Červeného a Jardu Modrého, kteří si jako vždy losovali, kdo bombu zneškodní. P_roman P_tr je závistivě sledoval zpovzdálí. P_šná princezna se nakonec polepšila. Brouk P_tlík vždy všechno ví a všechno zná. Sochy z p_skovce nejsou tak odolné jako sochy z mramoru. Obraz „Sp_cí Venuše“ je vystaven v Galerii starých mistrů v Drážďanech. Sudokop_tníci a lichokop_tníci přijdou na řadu v příští hodině biologie. Klop_tavá chůze prozrazovala, že je v lehce podnap_lém stavu. Když up_r odletěl oknem do noci, na krku oběti se zatřp_tila kapička krve. Ve vzduchu zavoněl p_tralon. Sportovním náčiním rytířů byly na turnajích kop_a štít. Růženka se p_chla do prstu a usnula. Ten roztržený pap_r slep_š. P_žamová party se vydařila. Kniha o p_rátech byla nap_navá. Vždyť je to ještě p_skle! Mám alergii na různé druhy p_lů.

2. P_rát Jack Sparrow musí p_kat za krádež p_tle plného zlata. Teď p_káš ty, já se jdu schovat. Jitrocel kop_natý se vyskytuje zejména v okolí Chrop_ně. Jára Cimrman platil v Café Louvre za největšího p_jana. P_cha předchází pád. Markéta P_skatá získala svou nelichotivou přezdívku neprávem. Egypťské p_ramidy patří mezi sedm divů světa. Nejlepší je začít od p_ky. Petra má takový p_sklavý hlas a p_chlavý pohled. Jak by se jmenovalo mládě ptakop_ska – „ptakop_sče“, nebo „ptakop_sek“? Teď zp_tuj svědomí a příště buď p_lnější. Sp_klenci kuli p_kle proti panovníkovi. Kvetoucí orchideje lákají včely k op_lování. Musím si op_lovat příliš dlouhé nehty. Nejmenší netop_ři žijící u nás váží jen 3,5 g. Slep_š na své cestě trávou narazil na houbu p_chavku. Učeš se, ať nejsi taková rozčep_řená.

3. P_thagoras, p_rotechnik, p_zza, P_gmalion, ep_log, ep_ka, ep_teton, Thermop_ly, p_ng-pong, p_žmo, p_žamo, p_kantní, p_onýr, Sp_tihněv, p_lony, p_eta, p_gment, p_raňa, p_ramida, p_peta, p_ktogram, p_rát, p_kolík

Vyjmenovaná slova po „s“ a slova příbuzná

1. U města S_slov vlivem sucha vyschla řeka. Můj os_řelý s_novec včera šlápl na s_sla. Pod us_chající os_kou cosi zas_čelo. Za s_chravého počasí děs_vě s_pám. Zámek S_chrov býval s_dlem šlechty. Můj oblíbený nemá_tý pokrm jsou s_rečky, ale málokdy mě zas_tí. K večeři nám maminka udělala s_rovou pomazánku a nalila pomerančový s_rup s vodou. Při manipulaci s kyselinou s_rovou je potřeba velké opatrnosti. S_rová zelenina a s_rová mísa mě pos_lily. Zlos_n páchl s_rou. Os_vo se vys_palo ze s_ta. Nas_pala jsem s_korám čerstvé zrní. Měl po těle os_pky. Strom byl obs_pán nádhernými květy. S_gnatářem Charty 77 byl i Pavel Kohout. Bábovka je pos_paná cukrem. To je pěkná s_čarna, co jste provedli. Nes_sli si tady ty bonbony jen pro sebe. Musíme se před cestou pos_lnit. Nes_muluj příušnice a upaluj do školy. Při výslovnosti s_kavek si nesmíte šlapat na jazyk.

2. Kyselina s_rová je s_lná dvojs_tná kyselina. Dětem s_rky do rukou nepatří. S_dlišťe Ďáblice ve skutečnosti leží na území Kobylis. S_cilská sopka Etna je stále činná. Dej si s_rečky a nes_čkej, že tě s_ry nezas_tí. Rodina Miseroni měla v Praze vyhlášenou brus_rnu dražokamů. S_vá holubice se us_dlila na vrbě. S_mpatický s_ček se seznámil se_skorou koňadrou v s_chrovském parku. S_réna odstartovala s_lvestrovské oslavy. Magnetické pole se znázorňuje magnetickými s_ločarami. Z přes_pacích hodin se vys_pal písek. Napětí v_s_ti neustále kolísá. Z letadla jsme pozorovali horský mas_v z ptáčích perspektivy. S_pky jsou zas plné obilí. Olejové barvy zas_chají pomalu. S_tý hladovému nevěří. To maso bylo s_rové! S_pe z rukávu jeden bonmot za druhým. Zes_l prosím televizi. S_tem zkoušek prošlo jen 60 % studentů. Transs_bířská magistrála byla postavena za 26 let.

3. s_gnál, s_mposium, s_ndikát, s_stém, s_mptom, mas_v, S_byla, s_r Anthony, s_gnatura, S_ngapur, s_mfonie, s_nagoga, s_nchronní, s_ran amonný, S_bíř, s_mpatický, S_najský poloostrov, s_ntéza, as_metrie, as_ndeton, s_ntax, s_lon

Vyjmenovaná slova po „v“ a slova příbuzná

1. V_díš mě? V_padáš nezv_kle v_čerpaně. Kousej a nepřežv_kuj. Kde máte lyže, mistře V_chře? Nejsem jasnov_dec. Člověk prý přiv_kne všemu. Napůl v_v_klaný zub mě začal bolet. V_jeli jsme autem až k chatě Pov_dří. V_dáme se do v_ru velkoměsta. Léčba záv_slosti je obv_kle dlouhodobá záležitost. Při návštěvě Říma jsme v_děli kromě vykopávek v_těžné sloupy, památník V_ttoria Emanuela a nev_nechali jsme ani v_lu Farnese v_městečku Caprarola. V_věska obchodu v_sí už jen na dvou skobách. V_suté zahrady královny Semiramis se nedochovaly. Nedělej cav_ky. Četli jste „Baladu o v_kýřníkoví“? Zkouška z lingv_stiky je pov_nná. V_padá v_žile. V polední v_hni se téměř v_pařila i voda z bazénku. Na chalupě ve V_sce si v_stačíme sami. Sundej z šatů v_sačku. Ve v_tríně byly v_stavené v_brané kousky v_dešské keramiky. Meteorologové v_dali v_strahu kvůli silnému větru pro oblast V_sočiny. Kodex v_šehradský patří k v_znamným památkám české knižní kultury. Hráč si zapomněl polovinu v_stroje v_šatně.

2. V_jimky potvrzují prav_dlo. Cliff div_ng je disciplína, při které se skáče z velkých v_šek do vody. Nev_skakuj si na mě. Z v_žky kostela zněly zvony. Mládta vlka v_la na měsíc. Už jsem byl rozhodnutý, ale Marek mě svými argumenty zv_klal. Zv_kl si na v_skání ve vlasech a teď ho vyžaduje každý večer. V_tek nás všechny přev_šuje svou v_chytralostí. Kromě toho je v_nalézavý, vždy v_myslí nezv_kle originální řešení. 15. června si všichni V_tové mohou vzájemně blahopřát. Užovka se sv_nula do klubička. Letos oslavíme v_ročí v_těžné bitvy u Sodoměře. V pohádkách se postavy většinou psychologicky nev_v_jí. Jablečný záv_n voněl až k v_chodu z pekárny. Stále platí presumpce nev_ny. Zpov_kaní Pražáci protestovali proti dopravní uzav_rce. Skupina V_sací zámek bude mít koncert ve V_škově. V_tr zdv_hl z podlahy prach, který začal v_řit po pokoji. Ov_nula si kolem krku hedvábný šátek a sledovala záv_stivé pohledy. V_sutý most má větší nosnost než starý most. Musíme v_mýtit špatné náv_ky. Závěrečná část v_cviku probíhá s kompletní v_zbrojí.

3. v_rus, av_zo, rav_oli, v_trína, V_iking, utrakv_sta, V_mar, Ov_dius, inkv_zice, v_něta, v_brace, v_komt, v_zážistka, v_kýř, V_mperk, V_sla, grav_tace, slovesný v_d, ev_dence, v_tamin

Vyjmenovaná slova po „z“ a slova příbuzná

1. Letiště Václava Havla se dříve naz_valo Letiště Ruz_ně. Už jsem se naz_val dost, půjdu spát. Z_tra je taky den. Císař Z_kmund byl naz_ván „liška ryšavá“. Z_mostráz běžně roste na zahradách. Jaz_kověda, dříve jaz_kozpyt, ciz_m slovem lingvistika. Mám raději povlečení na z_p. Vyz_vám tě na souboj. Brz_se ozvi. Pohané vz_vali různé bohy. Ještě spi, je brz_čko. Chová se vždy tak přez_ravě? Jaz_ček vah se přiklonil na jeho stranu. Jeho pomoc je vždy nez_štná. Z_skal si mě svou přirozeností. Jaz_lka je malá kůstka, která svůj název z_skala podle jaz_ka. Silva quadrilinguis byl čtyřjaz_čný slovník vydaný v 17. století Danielem Adamem z Veleslavína. Jaký je váš nejoblíbenější jaz_kolam? Pan Z_ch je velmi z_skuchtivý. Horští záchranáři mají velmi riz_kové povolání.

2. z_molez, tranz_tní, jaz_kozpyt, baz_lišek, Z_mbabwe, vez_r, az_l, riz_ko, žaluz_e, z_nek

Psaní u, ú, ů

Ii	str.
Yy	50

Doplňte u, ú, ů:

1. z_častnit se, postranní _mysl, ne_plný _kol, prázdný p_llitr, nez_častněný pozorovatel, vlastní v_le, bor_vkové knedlíky, kouká jako s_va, n_žky na manik_ru, tv_j d_m, kv_li mně neutrácej, za_pěl bolestí, masové rag_, aristokratický p_vod, _hlavní nepřítel, ne_cta ke starším, léčebná k_ra, neber _platky, horský pr_smyk, kvetou oc_ny, st_j co st_j, lesní t_ňka, za_čtované výdaje, francouzská pedik_ra, ne_prosný nátlak, z_žené šaty, kráva dělá b_, pravo_hlý troj_helník, umělcova m_za, hedvábná bl_za, trojl_žkový pokoj, d_ležitý d_kaz, uvařený k_ksus, z_stal jsem po t_ře v chatě, postavíme igl_, americký b_vol, sn_ška lži

Psaní ě

Ii	str.
Yy	51

Doplňte ě, je, ně:

2. vřelé ob_tí, dobrý ob_d, nauč se to nazpam_t, zapom_l na m_, velké nedorozum_ní, v_zd do dvora, nebud' nesm_ly, přišel p_šky, prom_nil se v_žabu, nepotvrzená dom_nka, zatm_ní M_síce, ob_vení Ameriky, vzájem_si pomohli, předm_t je v_tný člen, neporozum_l otázce, rychle se setm_lo, ob_mný džbán, nová ob_dnávka, p_kný úsm_v, v_domý čin, zapom_tlivost, tam_jší občané

3. modré pom_nky, krásná Krom_říž, pov_domý obličej, setkali se soukrom_, zpevněné záp_stí, skrom_se červená, sp_chej pomalu, má levé ob_ruce, zp_vavá p_nkava, zb_žné ohledání, m_ňavá látka, nechce mi porozum_t, tvrdá m_na, neop_tovaná láska, přív_tivé gesto, zatem_ní na oknech, v_decký pracovník, ob_vitelská výprava, pov_sit ozdoby, vzájem_si porozum_li, narýsujte rovnob_žky, jak se to seb_hlo, b_da ti, v_čné sv_tlo, sb_ratel cizích m_n, vzáp_tí zaúp_l, vým_na mečů, v_domov_důchodců, zb_dovaný lid, kolob_h života, dobré pom_ry, nejpřím_jší cit, v_trné mlýny, tváří se sebev_dom_, leží v bezv_domí, sm_šná historka, sm_sný odpad, mluvil dojem_, um_lecké sm_ry, boj o sv_tovládu, sv_domití zam_stnanci, uvědom_ly člověk, potm_chuť, ob_žná dráha, v_honb_za úsp_chem se zm_nil, nev_domost neomlouvá, odpov_dný pracovník, neznámý ob_kt, sub_ktivní názor, prom_nlivé počasí, obm_na šatníku, odm_řený hlas, posm_šně odpov_děl, odv_ká pravda, ob_ti trendů, nezam_ňuj v_dmy a v_štkyně, podv_domý strach, to je d_s a b_s, pohotov_odv_til

Skupiny souhlásek

II
Yystr.
52

1. Použijte správně ve větách následující dvojice slov:

- jednodušší x jednodušší
- nejjistější x nejjistější
- raný x ranní

2. Doplňte souhlásku, kde je třeba:

půl_itr, rac_i v přístavu, rac_i v řece, měk_á souhlásku, nej_istější možnost ze všech, ran_í noviny, An_a, pod_aní nej_asnějšího pana krále, oken_í rám, Pan_a Marie, nevin_ý muž, lec_os, roz_lobený muž, kamen_á hradba, troj_edinnost Boha, nejvyš_í stupeň, ulom_e tu větev, v pec_e švestky, roz_ářený úsměv, troj_azyčný slovník, suš_í pásma, suš_í prádlo na slunci, každoden_í stres, bez_ubý člověk, od_rolit, bezejmen_ý muž, kukač_í vejce, jarn_í vůně, ran_ý středověk, celozrn_é pečivo, krocán_í maso, havran_í křídla, strm_ý kopec, povin_á zkouška, podan_á ruka, nebud' měk_ota, povin_ost volá

3. Rozhodněte, ve kterých případech je souhlásku zdvojená:

bezce _á rada, vi _ý ocet, vi _ík se přiznal, ra _í ptáče, nový týde _ík, slamě _é figurky, kame _íci opravili kame _ý most, obra _ý val, nejce _ější známky, mělnické vi _ice, ra _á zelenina, živel _é pohromy, nevi _á žena, muchomůrka je ne _edovatější houba, pů _itrová láhev, četař je po _ústojník, mě _ýši jsou bezobratlí živočichové, hřib je ne _edovatá houba, ne _ednodu _í příklad ze všech, krkono _tí horalé, jeho odpovědi byly čím dál tím ne _istější, mě _oučkový mech, ne _istější bude se někoho zeptat, doke _ký rybník, jednodu _í lidé nejsou vždy hloupí, zel _ý salát, první příklad byl jednodu _í než druhý, de _í plat

4. Vytvořte druhý stupeň přídavných jmen:

tenký, blízký, řídký, krátký, drahý, sladký, hebký, břitký, trpký, kluzký, prudký, tichý, hluboký

5. Vytvořte přídavná jména:

(katedrála) sv. Víta, z Kroměříže, z Paříže, (kočárek) pro dítě, ze Slezska, (povaha) lidí, z Třebíče, bez zubů, z Plzně, z města, z Aljašky, (hudba) černochoů, (obyvatelé) Tunisu, (hráči) Žabovřesk, (život) mnichů, (vyslanci) z Curychu, z Brandýsu, z Hradce, z Bezdězu, (turisté) z Rigy, (občané) Písku, (bankéři) z New Yorku, z Mladé Boleslavi

6. Doplňte souhlásku, kde je třeba:

roz_uřený býk, roz_ářená tvář, pod_ajný materiál, ro_žhavené světlo, v_kříšení z mrtvých, ro_pom_ěl se na m_ě, v_pamatoval se z šoku, husit_tí vojáci, be_starostný život, spravedlivý ro_sudek, oken_í tabulka, zvláštní od_ělení, slun_é počasí, ani si neod_echnu, ro_sáhlé pozemky, mikrovln_á trouba, na brz_ké shledání, nejvyš_í hora, členství v druž_tvu, sen_á rýma, neod_aluj rozhodnutí, vin_ý sklep, bezcen_é dokumenty, orgány čin_é v trestním řízení, von_á koupel, od_enek rostliny, rodin_á oslava, nejsouš_í oblast, sedmiramen_ý svícen, zbiro_ští sládcí, nej_istější záruka ze všech, zruč_ný pomocník, nejtíš_í šepot, ochran_á folie, kamen_íci vyrábí výrobky z kame_iny, vlaš_ký ořech, nejza_ší hranice, už_í cesta, volejbalové muž_tvo, hrdin_ý čin

Psaní předpon s(e)-, z(e)- a předložek s (se), z (ze)

Ii Yy	str. 53
----------	------------

1. Použijte dvojice slov ve větách tak, aby byl patrný jejich významový rozdíl. Pokuste se vymyslet další dvojice slov na stejném principu. Proveďte kontrolu podle výkladové části:

smazat x zmazat, sbít x zbit, slézat x zlézat, slíbat x zlíbat, stvrdit x ztvrdit, svrhnout x zvrhnout, správa x zpráva, strhat x ztrhat, stěžovat x ztěžovat

2. Doplněte s/z:

a) kritika jeho nový film _trhala, _tluč už tu budku pro ptáky, _tloukli ho před hospodou, náhoda nás _vedla dohromady, nenech se _vést – je to známý _vůdčík, _vést znamená něco zlého provést, _pozoroval pohyb, _filmovaná kniha není jako originál, _tráta klíčů mi _kazila náladu, _rušili jsme objednávku, měli bychom už _tichnout, _radil mě zrak, nadřízeného _esměšnil, nechci zase _tloustnout, politicky se _nemožnil, autor se _totožňuje s postavou, _nechutila mě cena značkových bot, _modral a _kácel se na zem, _hrneme si minulou látku, _kladatel _hudebnil Shakespearovy _onety, _pěváci se o ně skoro poprali, _kouška je od slova „_kusit“, po slovní přestřelce nakonec i _křížili meče, úkolu se _hostili bez bázně, _budovali si nový _rub na stráni, snad se tam všichni _těsnáme

b) _působili nám velké _tráty, _řekli jsme se dědictví, _řídili jsme provizorní stanoviště první pomoci, _povědník se nestačil divit, _pupný národ chtěl _vrhnout svého krále, Achilles byl jistě muž _teplé postavy, lékař nebyl _působivý k takovému výkonu, _táhl prsten z prstu, nebuď _trašpytel, _potil se na tréninku juda, _pravte nás o výsledku, zelenina v lednici _hnila, zlomená kost dobře _rostla, nevztahuj na něj ruku, _přátelili se docela rychle, _bírám kaktusy, _hrabané listy, _týská se mi po tobě, _peněžil _bytek ro _kradené _bírky _tarožitností, film se jmenuje „_krocená hora“, _hasní a spí, Valérie na zámku _choulostivěla, _krácený týden, na beton použij _biječku, ro _počtový _chodek, vzácně se _hodli, zásoby se _cvrkly a _tencily

c) _dílený obsah, _běh lidí, vojenský _běh, _běhlý dav, _běhlý ve své profesi, dům na stromě _bitý z prken, _bitý jako pes, _etři před jídlem špinu _e stolu, ne _edři se prací, _hlíželi na nás z rozhledny, _hlédli jsme divadelní hru, kočka _vrhla ze stolu mísu, _vrhla při tom i vázu a voda se vylila, obzvlášť _vrhlý čin, ve Venezuele se snaží _vrhnout vládu, cesta se _užuje, _těžuješ nám práci, ne _těžujte si pořád na něco, tráva už se musí _kosit, hrací kostce musíme trochu _kosit hrany, ne _líbatelná rtěnka, _líbala syna po radostném shledání, kde sis zas _mazal kalhoty, _mažte tabuli, _měnárna je zavřená, asi _měním zaměstnání

d) některá _větová média podávají _kreslené zprávy, těstoviny po uvaření _lijeme, ne _lij si nové šaty, _motej hadici – ať někdo nezakopne, já ten test zase _motal, _práva Pražského hradu přináší samé dobré _právy, papír se _tvzuje kličem, smlouvu _tvrdili podpisem, cesta se stále _užovala, i mladé lidi _užují nemoci, _voláme studentskou radu, _volací věty uvozují _volací částice, pomlá_ka ze _kroucených prutů, _kroucená ruka za zády, _lezte z té střechy, horolezci _lézají i nejvyšší hory, _hlíží na nás z nebe, _hlížela se v zrcadle v novém účesu, s nepřáteli jsme _jednali mír, _jednejte si ve skupině pořádek, zase _kopal peřinu z postele, kůň se _plašil, _hodil a _kopal jezdcu, se _bírej popadané _hnilé švestky, _plývavá látka, byl _děšený, _konstrooval nový stroj na sběr _hnilých jahod, nakonec se zase _mířili, _kamarádíme se s nimi, vášnivý _běratel zubních kartáčků, obejdi dům _prava

3. Doplňte s/z v předponách a předložkách:

Sundej krabice _e skříně. Pachatel sebral peníze _e stolu, nikoli _e stolu – tedy _ povrchu stolu, nikoli zevnitř zásuvky. Kryštof Harant byl _ Polžic a Be_družic. Vrátil se _ Nového Zélandu _ novou přítelkyní. _e zájezdu jsme přijeli _ neznámou exotickou nemocí. Přines víno _e sklepa. _ půdy se ozývaly podivné zvuky. Stále není _e seminární prací hotový. Podívej se na to _ jiného úhlu. _e školy jediné _e samými jedničkami! Nevrať se _ prázdnou. Vilém Slavata se sebral _e země a odkulhal pryč. Ten kabát máš _e smetišťě? Josef se dohodl _ Janem až před _mírčím soudcem. Sejde _ očí, sejde _ myslí. Vezmi _ sebou raději _pínací špendlíky _ krabičky _e šitím. Nakonec se _hodli _e všemi stranami. To se mi líbilo _e všeho nejvíc. Beze všeho vám vykouzlím slona _ motýlími křídly. Nesmíte ho ale _pustit _ očí.

Psaní velkých písmen

Ii	str.
Yy	56

Vyznačte, kde se píší velká písmena:

Co se často plete – ve zkratce a s vysvětlením v řešení

1. Zeměpisné názvy, názvy míst, budov, jejich částí apod.:

- KUTNÁ HORA, BÍLÁ HORA, JIZERSKÉ HORY, HORA SNĚŽKA, ÚJEZD POD HORAMI, ČERNÁ HORA, KRUŠNÉ HORY, POHOŘÍ ANDY, ČESKOMORAVSKÁ VRCHOVINA,
- NÁMĚSTÍ REPUBLIKY, STANICE METRA NÁMĚSTÍ MÍRU, ULICE NA PŘÍKOPĚ, NÁMĚSTÍ SVOBODY, DLOUHÁ TŘÍDA, NÁRODNÍ TŘÍDA, TŘÍDA BRATRŮ ČAPKŮ, ZASTÁVKA U MOSTU, MOST LEGIÍ, HLÁVKŮV MOST, NÁBŘEŽÍ KAPITÁNA JAROŠE, JIRÁSKOVO NÁBŘEŽÍ, NÁMĚSTÍ JIŘÍHO Z PODĚBRAD, MALÁ STRANA, MALOSTRANSKÉ NÁMĚSTÍ, STANICE METRA MALOSTRANSKÁ,
- HOSTINEC U ČERNÉHO VOLA, LÉKÁRNA U MAGISTRA KELLYHO, RESTAURACE U SLEPÉ KOČIČKY, DŮM U TŘÍ LILIÍ, RIEGROVY SADY, NÁDRAŽÍ HOLEŠOVICE, STANICE METRA HLAVNÍ NÁDRAŽÍ, SÍDLIŠTĚ ČERNÝ MOST, NOVÉ MĚSTO PRAŽSKÉ, DŮM U ZLATÉ HVĚZDY, KINO ATLAS, DIVADLO NA VINOHRADECH, STAVOVSKÉ DIVADLO, DIVADLO RADKA BRZOBOHATÉHO, DIVADLO NA JEZERCE, DIVADLO F. X. ŠALDY V LIBERCI, DIVADLO HUSA NA PROVÁZKU, OBCHODNÍ DŮM FÉNIX
- HRAD KARLÍK, LEVÝ HRADEC, ZÁMEK LEDNICE, LEDNICKO-VALTICKÝ AREÁL, PRAŽSKÝ HRAD, HRAD (MYŠLENO SÍDLO PREZIDENTA), NOVÉ HRADY, ZIMNÍ PALÁC, PALÁC GOLZ-KINSKÝCH, VALDŠTEJNSKÁ ZAHRADA, VELKÝ SÁL RUDOLFINA, NÁRODNÍ DŮM NA VINOHRADECH, SÁL SLADKOVSKÉHO, KONGRESOVÝ SÁL KONGRESOVÉHO CENTRA PRAHA, KOSTEL SV. ANNY, ANEŽSKÝ KLÁŠTER, KLÁŠTER SV. JIŘÍ NA PRAŽSKÉM HRADĚ, CHRÁM SV. VÍTA, VÁCLAVA A VOJTĚCHA,
- KARLOVY VARY, MARIÁNSKÉ LÁZNĚ, LÁZNĚ BOHDANEČ, JANSKÉ LÁZNĚ, ŽLUTÉ LÁZNĚ, KROKOVY VARY,
- OSTROV KRÉTA, KANÁRSKÉ OSTROVY, SOUOSTROVÍ KYKLADY, ŘEKA SVATÉ JENOVÉFY, SEVERNÍ AMERIKA, BLÍZKÝ VÝCHOD, PYRENEJSKÝ POLOOSTROV, POLOOSTROV YUCATÁN, SEVERNÍ EVROPA, BISKAJSKÝ ZÁLIV

2. Svátky a události:

- VELIKONOCE, VÁNOCE, DEN BOJE ZA SVOBODU A DEMOKRACII, ŠTĚDRÝ DEN, VÁNOČNÍ SVÁTKY, PRVNÍHO LEDNA JE NOVÝ ROK, ŠŤASTNÝ NOVÝ ROK!, DEN DÍKŮVZDÁNÍ, VELKÝ PÁTEK, BÍLÁ SOBOTA, SVÁTEK PRÁCE

3. Instituce:

- POSLANECKÁ SNĚMOVNA PARLAMENTU ČESKÉ REPUBLIKY, ORGANIZACE SPOJENÝCH NÁRODŮ, MEZINÁRODNÍ SOUDNÍ DVŮR, EVROPSKÁ UNIE, MĚSTSKÝ ÚŘAD PRAHY 7, ZÁKLADNÍ ŠKOLA V MALÉ LOUČCE, GYMNÁZIUM VÁCLAVA BENEŠE TŘEBÍZSKÉHO

4. Lidé, zvířata, fiktivní postavy apod.:

- MARIE MEDICEJSKÁ, RUDOLF II. HABSBUŘSKÝ, LADISLAV POHROBEK, RICHARD LVÍ SRDCE, ANEŽKA ČESKÁ, OTEC NÁRODA, PANNA ORLEÁNSKÁ, VÉVODA ORLEÁNSKÝ, VÉVODA Z YORKU, SÁZAVSKÝ MNICH, MNICH SÁZAVSKÝ, MICHELANGELO DI MERISI, VINCENT VAN GOGH, HONORÉ DE BALZAC
- DUCH SVATÝ, SVATÁ TROJICE, PANNA MARIE, SVATÝ OTEC, BŮH (V MONOTEISTICKÉM NÁBOŽENSTVÍ), BUDDHA, PERUN, ÓDIN, ZEUS, NEPTUN, BUDDHISTA, KATOLÍK, HUSITA
- STŘEDOČECH, MORAVAN, OSTRAVAN, JIHOAMERIČAN, AFROAMERIČAN, EVROPAN, PROEVROPAN, ŠPANĚL, IR, ESKYMAK, BĚLOCH, ČERNOCH, INDIÁN, PLZEŇŠTÍ (OBČANÉ PLZNĚ), PLZEŇŠTÍ HOKEJISTÉ (PŘÍD. JMÉNO), ROD Kladenských z Kladna, MARŠAN
- POPELKA, ŠÍPKOVÁ RŮŽENKA, ŠMUDLA (TRPASLÍK), MYŠÁK MICKEY, PRINC JASOŇ
- PES NERO, KOČKA PUDLENKA, PAPOUŠEK ŽAKO
- MÁJOVEC, LUMÍROVEC, RUCHOVEC, SYMBOLISTA, NATURALISTA

5. Vesmír

- PLANETA ZEMĚ A JEJÍ MĚSÍC, MLÉČNÁ DRÁHA, SOUHVĚZDÍ MALÉ MEDVĚDICE, SOUHVĚZDÍ BLÍŽENCŮ

Souhrnná cvičení – psaní velkých písmen

6. OBR LOKI PODLE SEVERSKÉ MYTOLOGIE UZAVŘEL POKREVNÍ BRATRSTVÍ S BOHEM ÓDINEM. V NOVÉM SCI-FI FILMU SE UTKAJÍ MARŠANÉ A POZEMŠŤANÉ O NADVLÁDU NAD GALAXIÍ (MYŠLENA MLÉČNÁ DRÁHA). ŘEČTÍ BOHOVÉ A BOHYNĚ SÍDLILI NA HOŘE OLYMP. SNAD MI PÁN BŮH ODPUSTÍ. DIEGO MARADONA BYL POVAŽOVÁN ZA FOTBALOVÉHO BOHA. BOB SAINT-CLARE JE VELKÝ DONCHUÁN (= SVŮDCE OBEČNĚ). BÝT DONKICHOT (= SNÍLEK) JE NĚKDY DOCELA PŘÍJEMNÉ. POHÁDKA O SNĚHURCE JE MOJE OBLÍBENÁ. MAREK JE POŘÁD NEMOCNÝ, JE TO TAKOVÝ LAZAR. PŘIJDE LETOS JEŽÍŠEK? UŽ SE TĚŠÍME NA JEŽÍŠKA (= NA DÁRKY). NOVÝM MISTREM SVĚTA V TĚŽKÉ VÁZE SE STAL MUHAMMAD ALI. NA JEDNÁNÍ SE SEŠLI LIDOVCI A ZELENÍ. NA LADOVÝCH OBRÁZČÍCH NAJDEME VÝJEVY Z ČESKÉHO VENKOVA. TYPICKÁ JE PRO NĚJ NAPŘÍKLAD TZV. LADOVSKÁ ZIMA. TA SE STALA INSPIRACÍ PRO ZPĚVÁKA JARKA NOHAVICU, AUTORA PÍSNĚ LADOVSKÁ ZIMA. MÓDA VIKTORIÁNSKÉ ANGLIE DODNES INSPIRUJE MÓDNÍ NÁVRHÁŘE.

7. MLUVÍM ŠPANĚLSKY A ITALSKY. MÁME SRAZ PŘED DIVADLEM JOSEFA KAJETÁNA TYLA. CHTĚL BY SES ODSTĚHOVAT DO ČESKÝCH BUDĚJOVIC, NEBO DO KOSTELCE NAD ČERNÝMI LESY? NEJVÍCE UŽÍVANÝM JAZYKEM VATIKÁNU JE LATINA A ITALŠTINA. KDE BYSTE NAŠLI MYS DOBRÉ NADĚJE? VČEREJŠÍ ZÁPAS LETENSKÝCH PROTI SEŠIVANÝM SKONČIL REMÍZOU. FANOUŠCI SPARTY A SLAVIE SE PAK STŘETLI NA STROSSMAYEROVĚ NÁMĚSTÍ. NEMĚL BYSTE, MISTŘE, TROCHU DOBRÉ BRAZILSKÉ KÁVY? JOSEF SVATOPLUK ČECH JE AUTOREM ROMÁNU VÝLET PANA BROUČKA DO MĚSÍCE. NA MĚSÍC SE MOŽNÁ BRZY VYDÁTE S VESMÍRNOU CESTOVNÍ KANCELÁŘÍ. NA OSTROVĚ SRÍ LANKA JSME STRÁVILI CELÝ MĚSÍC. SLAVNÝ AMERICKÝ HEREC LEONARDO DICAPRIO KONEČNĚ ZÍSKAL OSCARA. NA PADESÁTÝ MEZINÁRODNÍ FILMOVÝ FESTIVAL V KARLOVÝCH VARECH PŘIJEL I DRŽITEL ZLATÉ SOŠKY MORGAN FREEMAN. DALŠÍ POHROMOU PRO EVROPU BYLY TAKÉ NAPOLEONSKÉ VÁLKY. V PAŘÍŽSKÉM LOUVRU KONČILY NAPOLEONOVY UMĚLECKÉ VÁLEČNÉ KOŘISTI.

PRVNÍ PŘEKLAD BIBLÉ DO LATINY, TZV. VULGATU, VYTVOŘIL SV. JERONÝM. VE STARÉM ZÁKONU NAJDEME NAPŘÍKLAD PĚT KNIH MOJŽÍŠOVÝCH NEBO PÍSEŇ PÍSNÍ KRÁLE ŠALAMOUNA. JAZYK BIBLÉ KRALICKÉ SE STAL VZOREM PRO SPISOVNOU ČEŠTINU V DOBĚ NÁRODNÍHO OBROZENÍ. JEJÍ ČÁST – NOVÝ ZÁKON – PŘELOŽIL DO ČEŠTINY JAN BLAHOŠLAV, ČLEN JEDNOTY BRATRSKÉ. ZÁKLADNÍ KNIHOU ISLÁMU JE KORÁN. AUTOR DESKOVÉ MALBY JE ZNÁM JAKO MISTR VYŠEBRODSKÉHO CYKLU. ZTRACENÁ FRESKA LEONARDA DA VINCI ZOBRAZUJÍCÍ BITVU U ANGHIARY SE NEJSPÍŠ SKRÝVÁ V SÁLE PĚTI SET VE STARÉM PALÁCI V ITALSKÉ FLORENCII. JEJÍ PŘIBLIŽNOU PODOBU ZNÁME Z RUBENSOVY KOPIE BITVA U STANDARDU. V KAPLI SV. KŘÍŽE NA KARLŠTEJNĚ SE DOCHOVALY OBRAZY MISTRA THEODORIKA. MICHELANGELOVU PIETU NAJDETE V CHRÁMU SV. PETRA VE VATIKÁNU. NA PŘESTAVBĚ SVATOPETRSKÉHO CHRÁMU V ŘÍMĚ SE PODÍLEL I ŘÍMSKÝ SOCHAŘ BERNINI. NEPLETĚ SI ŘECKÝ PARTHENON NA AKROPOLI S ITALSKÝM PANTHEONEM V ŘÍMĚ A FRANCOUZSKÝM PANTHEONEM V PAŘÍŽI. URČITĚ NAVŠTIVTE BÍLÝ DŮM VE WASHINGTONU. V CHRÁMU SV. BARBORY SE KONAJÍ MŠE KAŽDOU NEDĚLI. VE SVATÉ BARBOŘE MŮŽETE NAVŠTÍVIT TAKÉ KONCERTY VÁŽNÉ HUDBY. MEZI PRAŽSKÉ GOTICKÉ KOSTELY PATŘÍ I KOSTEL SV. MARTINA VE ZDI.

8. ROKEM 1618 ZAČÍNÁ TRICETILETÁ VÁLKA, KTERÁ KONČÍ VESTFÁLSKÝM MÍREM ROKU 1648. KDY ZAČALA VELKÁ FRANCOUZSKÁ REVOLUCE? KULTURNÍ VÝVOJ V ČESKÝCH ZEMÍCH OVLIVNILY HUSITSKÉ VÁLKY. CO VÍTE O SLOVENSKÉM NÁRODNÍM POVSTÁNÍ? O VÁLCE SEVERU PROTI JIHU BYLO NATOČENO MNOHO FILMŮ. PO PRVNÍ SVĚTOVÉ VÁLCE SE ZÁSADNĚ ZMĚNILA POLITICKÁ MAPA EVROPY. UDÁLOSTI ROKU 1989 VYVRCHOLILY SAMETOVOU REVOLUCÍ.

9. O ŠTĚDRÉM DNU, PO ŠTĚDROVEČERNÍ VEČEŘI, CHODÍME NA PŮLNOČNÍ MŠI. PŘI VEČEŘI POSLUCHÁME ČESKOU MŠI VÁNOČNÍ JANA JAKUBA RYBY. V ROCE 1212 BYLA VYDÁNA ZLATÁ BULA SICILSKÁ.

10. ČETLI JSTE NĚKDY LISTINU ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD? V LISTINĚ SE PÍŠE NAPŘÍKLAD O ROVNOSTI LIDÍ BEZ OHLEDU NA NÁRODNOST ČI NÁBOŽENSKÉ VYZNÁNÍ. VÍTEŽI LIGY MISTRŮ SE KONEČNĚ STALI ZÁSTUPCI ČESKÉHO FOTBALU.

11. KUBISTICKOU PAMÁTKOU OD JOSEFA GOČÁRA JE DŮM U ČERNÉ MATKY BOŽÍ. V DOMĚ U ČERNÉ MATKY BOŽÍ NAVŠTIVTE VÝSTAVU ČESKÉHO KUBISMU. MŮŽETE JET METREM B NA STANICI NÁMĚSTÍ REPUBLIKY. Z NÁMĚSTÍ REPUBLIKY PAK JDĚTE CELETNOU ULICÍ KOLEM LÉKÁRNY U BÍLÉHO JELENA A ZABOČTE NA OVOCNÝ TRH. POČKEJTE NA NÁS NA STANICI METRA NÁDRAŽÍ HOLEŠOVICE. NA NÁDRAŽÍ HOLEŠOVICE NOVĚ STAVÍ VLAKY Z TEPLIC. REKONSTRUKCÍ PROJDE V PŘÍŠTÍM ROCE LIBEŇSKÉ NÁDRAŽÍ.

12. KOLIK METRŮ MĚŘÍ ČERNÁ HORA? NA DOVOLENOU CHCEME JET DO ČERNÉ HORY. ZNÁMÉ MĚSÍCE JUPITERA JSOU NAPŘÍKLAD EUROPA, GANYMED A LEDA. NAŠE SLUNEČNÍ SOUSTAVA NENÍ STŘEDEM VESMÍRU. ERUPCE NA SLUNCI MOHOU BÝT NEBEZPEČNÉ. KOMENTÁŘ DOPLNÍ NÁŠ BLÍZKOVÝCHODNÍ ZPRAVODAJ DANIEL JORDÁN. PROČ JE KASPICKÉ MOŘE JEZERO? VYDEJTE SE S NÁMI NA CESTU PO SEVERNÍ AMERICI! KULTURA SEVERSKÝCH ZEMÍ JAKO BY ODRÁŽELA ŽIVOT V DRSNÉM PODNEBÍ. CHARLES LINDBERGH JAKO PRVNÍ PŘELETĚL ATLANTIK. CESTA PŘES TICHÝ OCEÁN NEMUSÍ BÝT VŽDY TAK KLIDNÁ, JAK JI POPSAL KRYŠTOF KOLUMBUS. NA PYRENEJSKÉM POLOOSTROVĚ LEŽÍ PORTUGALSKO A ŠPANĚLSKO.

13. V ROCE 1348 BYLA ZALOŽENA UNIVERZITA KARLOVA. ZÍTRA JDEME NA VÝSTAVU BAROKNÍHO UMĚNÍ V JÍZDÁRNĚ PRAŽSKÉHO HRADU. POZÍTRÍ SE KONÁ VERNISÁŽ NOVÉ VÝSTAVY V NÁRODNÍ GALERII V PALÁCI KINSKÝCH. 6. ČERVENCE JE STÁTNÍ SVÁTEK PŘIPOMÍNÁJÍCÍ SMRT MISTRA JANA

HUSA, REKTORA KARLOVY UNIVERZITY. SYN JINDŘICHA LUCEMBURSKÉHO JAN PO SVÉM PŘÍJEZDU DO ČESKÝCH ZEMÍ PRAVDĚPODOBNĚ PŘEBÝVAL V DOMĚ U KAMENNÉHO ZVONU, KDE SE MOŽNÁ NARODIL I KAREL ČTVRTÝ, SYN JANA A ELIŠKY PŘEMYSLOVNY. KAREL BYL MARKRABĚTEM MORAVSKÝM, KRÁLEM ČESKÝM A CÍSAŘEM ŘÍMSKÝM, ALE ZNÁMÝ JE TAKÉ JAKO NEJVĚTŠÍ ČECH PŘEZDÍVANÝ OTEC VLASTI. VÍCE SI O TOM PŘEČTETE V KNIZE DĚJINY ZEMÍ KORUNY ČESKÉ, KTEROU VYDALO NAKLADATELSTVÍ PASEKA. ZMÍNĚNÉ AUDIENCE SE ÚČASTNÍ I JEHO MILOST ŠVÉDSKÝ KRÁL ALFRÉD VII. KAŽDÝ PREZIDENT ČESKÉ REPUBLIKY MÁ SVÉ SÍDLO NA PRAŽSKÉM HRADĚ. ŠLI JSME PO STARÝCH ZÁMECKÝCH SCHODECH NA HRAD. SLAVNOSTI ZAHÁJÍ JEJÍ VELIČENSTVO KRÁLOVNA BEATRIX. NEJVÝZNAMNĚJŠÍM OCENĚNÍM JE PRO MĚ ŘÁD BÍLÉHO LVA. UCHÁZÍM SE O MÍSTO ASISTENTA NA KATEDŘE DĚJEPISU PEDAGOGICKÉ FAKULTY UNIVERZITY KARLOVY. V BUDOUCNU BYCH RÁD UČIL DĚJEPIS NA ZÁKLADNÍ ŠKOLE NEBO NA GYMNÁZIU. NA GYMNÁZIU EMY DESTINOVÉ HLEDÁJÍ UČITELE HUDEBNÍ VÝCHOVY. SE ZÁKLADNÍ ŠKOLOU ČAKOVICE SPOLUPRACUJEME UŽ NĚKOLIK LET. JESTLI SE SITUACE NEZMĚNÍ, BUDU SI STĚŽOVAT NA MINISTERSTVU. JEDNOU BUDU PRACOVAT NA MINISTERSTVU ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY ČESKÉ REPUBLIKY. JAKOU FUNKCI MÁ EVROPSKÁ KOMISE? VEDLE RADY A EVROPSKÉHO PARLAMENTU JE JEDNOU ZE TŘÍ ZÁKLADNÍCH INSTITUCÍ EVROPSKÉ UNIE.

Psaní přejatých slov

Ii	str.
Yy	59

1. Doplňte i/y, í/ý v přejatých slovech:

arc_vévoda, b_ftek, b_vak, b_sta, b_znys, c_klon, c_lindr, c_příš, dial_za, d_agnóza, d_nosaurus, d_ktátor, d_s_dent, d_namický, d_v_ze, emp_r, ep_gon, em_se, f_nance, f_ngovaný, f_stule, gobel_n, h_erogl_f, h_pnóza, h_erarch_e, ch_méra, ch_nin, chron_cký, inf_n_t_v, inzul_n, jakob_n, k_mono, kont_nent, konz_stence, kr_m_nal_sta, kr_nol_na, kr_ptogram, kup_rovat, kur_oz_ta, lap_dární, l_breto, l_mfa, l_ra, l_tograf_e, m_krob, m_m_kry, metal_za, m_tra, mum_f_kovat, m_lord, m_tus, op_um, p_rueta, p_nč, p_stácie, p_votman, P_rrhovo vítězství, rab_n, r_ng, rem_za, sad_sta, sat_ra, serv_lní, s_gnatář, s_mulace, s_esta, sk_ca, skr_pta, šp_c, t_nktura, tr_angulace, utrakv_smus, vegetar_án, v_n_l, v_rtuos

2. Rozhodněte o správné grafické podobě přejatých slov.

Jsou někde dvě možnosti zápisu?

in_oust, kur_, pla_át, demo_racie, dy_lexie, e_istovat, femin_num, literat_ra, t_ma, t_matický, citr_n, di_harmonie, fre_venční, plurali_mus, di_ertace, sch_ma, sch_matický, d_eta, reži_ér, univer_ita, filo_ofie, rut_na, d_va, v_cepresident, pra_e, deta_l, emul_e, dalajl_ma, ge_zír, impul_, kari_ra, kokte_l, kv_ta, lampi_n, mechani_mus, manik_ra, migr_na, mi_antrop, oreg_no, primabaler_na, p_edestal, rafin_rie, symf_nie, symp_ium, tran_akce, tran_itní, turb_na, vazel_na, ví_áž, vitam_n

3. Vyberte pravopisně správnou variantu přejatých slov (může být více možností):

permanentka/pernamentka, aktuální/aktuelní, bedminton/badminton/badminkton, respektive/respektivě/respektivně, kickbox/kibox, humální/humánní, eventuálně/eventuelně, leitmotiv/lightmotiv, oxymorón/oxymóron, protežovat/protěžovat, speciální/specielní, faux pas/faux-pas/faux paux, bombon/bombón/bonbon/bonbón, bizarní/bizardní, scénárista/scenárista, spontánní/spontální, standardní/standartní, perzekvovat/perzekuovat, bicykl/bycicl, viceprezident/víceprezident, tip/typ

Psaní zkratek

str.
48

Psaní i/y v koncovkách jmen

II
Yy str.
63

Podstatná jména

1. výstav_ designu, seriál_ o přátel_ ch, švédské stol_, oslava s přátel_, filmové postav_, hrajeme s Francouz_, Rus_, Španěl_ a Ital_, první v cíl_, reklam_ na parfém_, odstavec ústav_, pět minut sláv_, dvě káv_ s kamarádkam_, sraz za chvíl_ pod hodinam_, jezero v rokl_, výlet na Slap_, zajímavé cestopis_, schůzka s podnikatel_, spolupráce s profesionál_, hokejové sestav_, české zemědělstv_, tiskařské lis_, horské výstup_, pod kol_ motorky, s místními obyvatel_, z vinné rév_, prodejna obuv_, plavba po Lab_, tlumené výstřel_, zábradl_ z mosaz_, obranné val_, pod terasam_, salát s mrkv_, dopis prezidentov_, zátaras_ na silnici, sportovci s partnerkam_, jsme majitel_ firm_, los_ do soutěže, dám_ a pánové, severští los_, pouštní oáz_, zvířata v džungl_, kostelík na návs_, ozdobné vlysv_, tajemství krás_, broušené drahokam_, otrav_ jedem, Gin v láhv_, smlouva se stavitel_, pod sloup_ katedrál_, moudré hlav_, výběh se lv_ a dalšími šelmam_, lv_ se lvicem_ a lvíčaty, rozmluva s anděl_, drobné detail_, tác_ s losos_

Přídavná jména

2. děsiv_ horor, taštička s pekanov_ m_ ořechy, mrkvov_ dort, krokodýl_ slzy, kávov_ krém, znám_ herci, medov_ perník, dokonal_ zločin, zvědav_ reportéři, jahodov_ džem, vos_ hnízda, tmav_ odstín, mýval_ zvyk, tetřev_ tokání, lekl_ kapři, včel_ úl, ciz_ země, bíl_ tygři, vytrval_ maratonci, bylinkov_ čaj, ps_ oči, deštiv_ květen, na korálov_ ch útesech, zl_ sen, v uplynul_ ch měsících, spravedliv_ soudci, prázdninov_ dům, slep_ náboj, působiv_ obraz, višňov_ sad, zajímav_ spisovatelé, drav_ ptáci, citliv_ přístup, oslniv_ úspěch, milionov_ úvěr, čokoládov_ dort, ryz_ člověk, ryz_ lidé, čokoládov_ čerti, čelenka s pav_ m_ pery, salát s koz_ m_ sýrem, kniha o znám_ ch umělcích, rozhovor se znám_ m_ umělci, efekt motýl_ ch křídel, článek o fotbalov_ ch fanoušcích prvoligov_ ch klubů, střet s fotbalov_ m_ fanoušky

Přivlastňovací přídavná jména a podstatná jména mužského rodu

3. Karlov_ kronikáři se snažili také o zachycení každodenního života ve 14. století. Přednáška se zaměří především na Karlov_ kronikáře a popis Karlov_ vlády z různých úhlů pohledu. Rádcové králi předčítali arcibiskupov_ dopisy. Arcibiskupov_ vadily zejména králov_ zásahy do církevních záležitostí. Nikolov_ Šuhajov_ byla přisuzována nadpřirozená moc, nicméně okolnosti Nikolov_ smrti nijak nadpřirozené nebyly. Panu Shakespearov_ jsme četli Petrarcov_ sonety za Dantov_ přítomnosti. Napoleonov_ vojáči se přesouvali po Evropě nezvykle rychle. Napoleonov_ se nakonec nepodařilo dobýt celý svět.

Souhrnná cvičení – koncovky jmen

4. Svítil dálkovými světly_. Šli k zubaři s děravými zub_. V pohádkách jsou princezny i staré ježibaba_. Sov_ houkaly. V Tatrách se objevili drav_ rys_. V Beskydech řadí hladov_ vlci. Jeli jsme z Ostrav_ do Břeclav_. Záhony byly posety bíl_mi motýl_. Pštros_ rychle běhají. Velké vzdálenosti překonáváme letadl_. V zimě chodíme v teplé obuv_. Nedej se zlákat slib_ a sladkými slov_. Stěny jsme vyzdobili obraz_. Pomoz přítel_ v nouz_. Pavel čte zajímavé cestopis_. O dovolené jsme měli pěkné počas_. Máš pevnou vůl_? Nový rok zahájili s nejlepšími úmysl_. Kos_ pěkně zpívali.

Shoda přísudku s podmětem

Ii	str.
Yy	65

1. kočky předl_, vlci lovil_ zajíce, zajíci utíkal_, medvědi spal_, kuny kradl_ slepice, lodě připlouval_ a odplouval_, rakety startoval_, jahody zčervenal_, hráči pokeru se ani neusmál_, vánoční světylka svítil_, poslední dny se blížil_, lososi vyskakoval_, moderátoři moderoval_, bublinky šuměl_, kostely se zavíral_, rádcové se radil_, vládcové vládl_, ministryně navrhoval_, Loukotovi se odstěhoval_, turisté cestoval_, zvony bimbál_, borci zápasil_, reklamy sliboval_, auta přijížděl_, obrazy visel_ a sochy stál_, fotbalisté dohrál_

Shoda přísudku s podmětem a jmenné tvary

2. zásilky byl_ poslán_, dárky byl_ rozbalen_, rodiče na chalupu odjel_ sami_, vrátil_ se všichni živ_ a zdrav_, nové informace nebyl_ znám_, protagonisté byl_ pozván_, knihy byl_ pálen_, chrámy zůstal_ rozestaven_, studenti byl_ včas hotov_, bolesti hlavy byl_ zahnán_, poklady byl_ vyzdvížen_, letci byl_ vyznamenán_, koně byl_ vypuštěn_ do výběhu, děti odpoledne zůstal_ doma sam_

Shoda přísudku s podmětem

3. Osobnosti českého sportu se sešl_ na galavečeru. Vítězové se zdál_ být překvapen_. Letadla odstartoval_ z druhé runwaye. Kostky byl_ vržen_. Zákazníci využíval_ předvánoční slevy. Členové kapely přijel_ i s ochrankou. Příspěvek sdílel_ tisíce lidí. Horolezci vystupoval_ na Annapurnu. Zprávy cinkal_ každou minutu. Přílby vojáků se leskl_ v horkém slunci. Husité vítězil_ nad křížáky. Hvězdy se třpytil_ na nebi. Oči jí zářil_ štěstím. Piráti přepadával_ lodě obchodníků. Zástupci Francie a Norska zasedal_ v Paříži. Británie a Evropská unie se dohodl_ na společném postupu. Petr a Lucie se seznámil_ před dvaceti lety. Ukazatele se vlivem větru rozkymácel_. Činitelé ve věcech veřejných diskutoval_ o stavebním plánu města. Jeho osobnost a příběh inspiroval_ mnoho dalších lidí. Jaké náměty zdobil_ minojské nádoby? Jakými motivy zdobil_ řečtí hrnčíři keramiku? Jaké šperky zdobil_ avarské muže? O rozhovor s vítězi finále stál_ nejvýznamnější média. Vlakové průvodčí kontroloval_ jízdenky. Babička a dědeček oslavil_ 50. výročí svatby. Dědeček a babička se bral_ v roce 1968. Belgické vafle nám chutnal_ stejně jako belgické hranolky. Panáci byl_ po celém chodníku a děti ze školky na nich skákal_. Draci byl_ vždy součástí oslav nového čínského roku. Koně čekal_ před salómem na kovboje. Žirafy, zebry a sloni se přestěhoval_ do nového pavilonu zoologické zahrady.